

MTA Meteorológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Bartholy Judit, Titkár: Lakatos Mónika Tagok: Anda Angéla, Bozó László, Czelnai Rudolf, Faragó Tibor, Gelencsér András, Geresdi István, Haszpra László, Horváth Ákos, Horváth László, Major György, Mészáros Ernő, Mészáros Róbert, Mika János, Radics Kornélia, Szintai Balázs, Unger János, Weidinger Tamás, Ferenczi Zita, Barcza Zoltán, Szalai Sándor, Tar Károly

Emlékeztető

Időpont: 2018. május 15. (kedd), 11.00 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme

Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Jelen vannak: Bartholy Judit, Lakatos Mónika, Weidinger Tamás, Bozó László, Major György, Haszpra László, Mészáros Róbert, Szalai Sándor, Faragó Tibor, Szintai Balázs, Pongrácz Rita (mint MTN szervező albizottság titkára)

Kimentését kérte: Geresdi István, Radics Kornélia, Unger János, Anda Angéla, Horváth László

Javasolt napirend:

1. előadás: Gelybó Györgyi TAKI
2. előző ülés óta történtek: albizottságok tisztségviselőinek bemutatása, honlap helyzete, szavazás a fejléces papírról, MMT lehetséges akadémiai támogatásának állapota, MTA pódiumbeszélgetés a csapadéktervezési alapok megújításáról című előadói napon (KÖTEB (Víz és Környezet Albizottság))
3. a 2018-as MTN program megbeszélése
4. egyéb

Az ülés napirendjét az Elnök javaslatára a Bizottság egyhangúan, változtatás nélkül elfogadta

Az egyes napirendi pontok összefoglalója:

1. Gelybó Györgyi a nemrégiben köztisztületi taggá vált kutatók egyike, az előadást követően több kérdést is kapott, öröm volt számára a bemutatkozás lehetősége. Az előadás fel fog kerülni a bizottság honlapjára.
2. Az MTB honlap frissült az új akadémiai ciklusra megválasztott tisztségviselők láthatók már a beköszönő oldalon. A honlap kezelését az OMSZ informatika továbbra is vállalja, az előadások feltöltése szakaszosan történik.
 - 2.1 Felmerült az saját fejléces papír használatának igénye, főleg olyan esetekre, hogy ha igazolást kell adni arról, hogy egy előadó az MTB által szervezett rendezvényen adott elő. Szabó Dorottya (OMSZ) tervezett több verziót, ezek közül a bizottság megszavazta az egyiket. Bozó László azonban jelezte később, hogy az Akadémia szigorúan szabályozza, hogy milyen formában, milyen arculattal, ki hivatkozhat az MTA-ra, így ha igazolás kiállítására van szükség, akkor forduljunk hozzá, mert Ő jogosult a hivatalos MTA fejléces papír használatára, saját bizottsági papírt nem használhatunk.

2.2 Az MMT lehetséges akadémiai támogatásáról még nem született döntés.

2.3 Lakatos Mónika beszámolt a 2018. április 20-án az MTA-n rendezett pódiumbeszélgetésről, aminek a témája csapadéktervezési alapok megújítása volt. A rendezvény ötletadója Szalai Sándor volt, az MTB mint társszervező vett részt ennek az eseménynek a megszervezésében, a fő szervező a KÖTEB Víz és Környezet Albizottság volt. A téma feltétlen időszerű, a bizottság javasolta, hogy a felhasználói igények és a meteorológiai háttér feltárására egy előadói napot szenteljünk MTB szervezésben. Az Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság képviselőjében Szalai Sándor, az Éghajlati Albizottság képviselőjében Pongrácz Rita vállalta a szervezést. Lakatos Mónika is felajánlotta a segítségét.

3. Bartholy Judit elővezette a 44. Meteorológiai Tudományos napok előzetes tervezetét. Az eredetileg javasolt cím (reagálva a WMO stratégia egy fontos elemére: Climate Services) az alábbi volt: Klímaszolgáltatások fejlesztése az alkalmazkodási stratégiák támogatásához - Európai környezet, hazai kihívások. Az osztályülésen azonban Szarka László kétségbe vonta a „szolgáltatások” tudományos jellegét, így az új javaslat az alábbi: Klímaváltozás és alkalmazkodás. Az MTÜ sorozatba való befogadáshoz az ideai mottóhoz: „Határtalan tudomány” kell igazodni, így az „Európai környezet, hazai kihívások” alcímet meghagytuk. Az MTÜ befogadáshoz csak egy előzetes tervet tudtunk küldeni, mivel nem kaptunk minden meghívott előadótól visszajelzést. A véglegesítés szeptember közepén lesz. Szalai Sándor Birkás Mártát javasolta a mezőgazdaság alkalmazkodási lehetőségeinek bemutatására. A bizottság javasolta, hogy a kérdéseket blokkonként lehessen feltenni, ezenkívül a hatásvizsgálók felé udvariassági gesztus lehetne, ha nem péntek délelőttre sorolnánk Őket. Törekedni kell arra, hogy az előadók rámutassanak az éghajlatváltozással kapcsolatos információk, szolgáltatások tudományos megalapozottságára, bizonytalanságára, döntően a tudományos aspektusnak kell megjelenni az előadásokban, ezt az üzenetet kell közvetíteni a meghívott előadók felé. A bizottság 1 tartózkodás mellett elfogadta a javasolt programot. Az elékeztető függelékében található az MTÜ befogadáshoz küldött, jelenleg a legfrissebbnek mondható verzió.

készítette: Lakatos Mónika, titkár

Budapest, 2018. június 6.

Függelék

44. Meteorológiai Tudományos Napok

A 2018. Meteorológus Tudományos Napok témája a „Klímaváltozás és alkalmazkodás-Európai környezet, hazai kihívások. A két napos rendezvény helyszíne az MTA Nagyterme (Budapest V. ker. Széchenyi István tér 9.), időpontja pedig 2018. november 22-23 (csütörtök-péntek).

A program összeállítását az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottság Éghajlati albizottsága vállalta:

Éghajlati Albizottság (elnök: Radics Kornélia, titkár: Pongrácz Rita)

A tudományos napok rendezvényét – hagyományaink szerint – javasoljuk az MTA X. Osztály osztályrendezvényének a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozatban.

A tudományos napok javasolt tématerületei:

- az Európai Unió Környezet megfigyelő programjának (Copernicus program) főbb éghajlati komponensei
- az IPCC legújabb, köztes értékelő jelentése
- reprezentatív adatbázisok előállítása az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodási folyamat megalapozásához
- hazai részvétel a Copernicus programban
- hatások, alkalmazkodás (mezőgazdaság, egészségügy, vízgazdálkodás, városklíma, energiaszektor, stb.)

A tudományos napokon ismét tervezünk poszter-szekciót. Az előadások anyaga felkerül az MTA MTB honlapjára. Az előadásokból készített cikkek – a szokásos lektorálási folyamat után – megjelennek az Időjárás 2019. évi 4. számában.

Tervezett program

2018. november 22 (csütörtök)

Délelőtt 9 30 – 13 00 óra

Megnyitó
Köszöntők MTA, FM (egyeztetés alatt)

Nyitó előadások
Nemzetközi kitekintés

Jean-Noël Thépaut, Head of the Copernicus Climate Change Service, ECMWF
Recent developments at the Copernicus Climate Change Services

Ürge-Vorsatz Diána, CEU, IPCC WG2 vice-chair
Az IPCC értékelő jelentése az 1,5 fokos globális melegedésről

Szünet

Bihari Zita, OMSZ

Rácsponyi adatbázisok fejlesztése az OMSZ éghajlati szolgáltatásainak megalapozásához

Zsebeházi Gabriella, OMSZ

Reprezentatív adatbázis létrehozása az éghajlatváltozással kapcsolatos hatásvizsgálatok támogatására

Bartholy Judit, Pongrácz Rita, Pieczka Ildikó, ELTE Meteorológia Tanszék:

Regionális klímaszimulációk a sugárzási alapú RCP scenáriókra

Szabó Péter, OMSZ:

Felhasználói igények és a tudomány felkészültsége az európai klímaszolgáltatások megteremtésére - a DECM projekt

Délután 14 – 17 óra

Hatások, alkalmazkodás (mezőgazdaság, egészségügy, vízgazdálkodás)

Lakatos Mónika, OMSZ

Rácsponyi felszíni megfigyelési adatbázis létrehozása Európára a Copernicus Környezet Megfigyelő Programban

Kajner Péter MFGI, Nemzeti Alkalmazkodási Központ Főosztály

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai rendszer fejlesztési irányai

Mátyás Csaba, Soproni Egyetem, EMK, Környezet és Földtudományi Intézet, Ökológiai és Bioklimatológiai Intézet Tanszék

Az Agrárklíma projekt döntéstámogató rendszere

Fodor Nándor (MTA, Mezőgazdasági Kutatóintézet), Barcza Zoltán, ELTE

Agro-ökoszisztéma szolgáltatások biogeokémiai modell segítségével

Szünet

Kircsi Andrea, OMSZ

Aszálymonitoring a Duna régióban - DriDanube projekt

Kis Anna, Pongrácz Rita, Bartholy Judit, (ELTE), Szabó János HYDROInform Ltd. Hungary

A várható lefolyási viszonyok elemzése hidrológiai-klimatológiai modellszimulációk alapján

Varga Laura, BME

A klímaváltozás hatása a csapadékmaximum függvényekre

Varga Gyögy OVF

A Balaton vízforgalmának a klímaváltozás hatására becsült hosszú távú változása

2018. november 23 (péntek) 9 óra 30 – 13 óra

Hatások, alkalmazkodás (városklíma, energia, közlekedés)

Unger János, SZTE

Az éghajlatváltozás hatása a városi klímára és humán komfortra

Pongrácz Rita, Bartholy Judit, Dezső Zsuzsanna, Dian Csenge, Breuer Hajnalka, Göndöcs Júlia (ELTE)

A budapesti városklíma elemzése: detektált és várható változások

Páldy Anna, Bobvos János, (OKI: Országos Közegészségügyi Intézet), Magyar Donát, EMMI, Környezet- és Táplálkozás-egészségügyi Főosztály

Az éghajlatváltozás egészségi hatásainak előrejelzése a Copernicus program (C3S) keretében

Németh Ákos (OMSZ)

Ágazat specifikus éghajlati szolgáltatások a turizmus számára

Szünet

Tárczy Péter, Energin Kft

Az éghajlati szélsőségek hatása a távvezeték hálózatra (egyeztetés alatt)

Bartók Blanka (Magyar Földrajzi Intézet, Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár),

Robert Vautard (Laboratoire des Sciences du Climat et l'Environnement (LSCE))

Korrigált éghajlati szimulációk az európai nap- és szélenergia jövőbeni kockázatainak meghatározására

Csóka Gergely és Fleisz Bálint (VIKÖTI Mérnök Iroda Kft.)

Közlekedési infrastruktúra létesítmények klímakockázati elemzésének gyakorlati tapasztalatai

Zárszó